

Olisinpa kotona!

Vapautuvien asumisen tuen verkostotapaaminen

Espoo 18.11.2015

Noin 23% asunnottomista on alle 25-vuotiaita

– nuorten asunnottomuus väheni edellisestä vuodesta n. 13,7 %

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Yksinäiset asunnottomat yhteensä	9561	8186	7651	7430	7399	7533	7955	8153	7877	7 572	7 852	7 500	7107
Nuoret (alle 25-v.)	1644	1558	1424	1368	1399	1328	1319	1498	1375	1 409	2 049	1 862	1607

Nuorten pitkäaikaisasunnottomien määrä väheni 22,1 % vuonna 2014

PAAVO II kaupungit vs. kansallisesti

	62% kaikista!										YHT. (suluissa 2013)	KOKO MAA
	Helsinki	Espoo	Vantaa	Tampere	Turku	Lahti	Jyväskylä	Kuopio	Joensuu	Oulu		
Nuoret (alle 25-v) asunnottomat	700	159	135	66	12	4	50	26	22	26	1211 (1525)	1607 (1862)
Joista pitkäaikais- asunnottomia	240	70	19	4	0	1	7	0	2	0	343 (499)	405 (520)
Yksinäisiä pitkäaikais- asunnottomia yhteensä yht. (myös aikuiset)	1220	303	134	46	160	32	51	36	23	26	2078	2443 (2545)

Nuorten itsenäistyminen haastaa

- Suomalaisnuoret itsenäistyvät länsimaisittain nuorina
  - Huippu 20-24-vuoden iässä
- Elämäntilanteet vakiintumattomia
  - Liikkuvuus koulutus- ja työmarkkinoilla, muutokset ihmissuhteissa -> vaikutukset asumistarpeeseen
- Pienet ja vaihtelevat tulot
  - Noin joka kymmenes alle kolmekymppinen on menettänyt luottotietonsa. Alle 25-vuotiaita maksuhäiriöisiä henkilöitä on 40 000. (Lähde: Suomen Asiakastieto 2014). Alle 30-vuotiaita maksuhäiriöisiä henkilöitä on tällä hetkellä 81 900 kpl (10/2015 Suomen Asiakastieto)
  - Maksuhäiriömerkinnät kulutusluotoista, puhelinlaskuista, verkko-ostoksista, maksamatta jääneistä vuokrasta
- Siirtymävaiheet kriittisiä
- Asumistaidot yksilöllisiä

Nuorten asunnottomuuden taustatekijät

- Varhainen itsenäistyminen
- Puutteelliset arkitaidot
- Pienet tulot, työttömyys, velkaantuminen
- Puutteelliset taloudenhallinnan taidot
- Vuokrarästien tai häiriöiden takia saatu häätö
- Mielensterveys- ja päihdeongelmat
- Nuorten avio- tai avoerot
- Vanhempien avioerot, uusperhetilanteet tai muu kestämatön kotitilanne
- Kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen puute
- Ennakkoluulot

Nuorten asunnottomuuden erityispiirteitä

- Kavereiden luona majailua
- Yleensä lyhytaikaista
- Ajoittuu itsenäistymisvaiheeseen
- Tulee yllätyksenä nuorelle
- Riskitekijä nuoren hyvinvoinnille ja itsenäisen elämän rakentumiselle
- Vakava uhka nuoren opiskelulle ja työssäkäynnille

”Koko elämäni oli putkikassissa.”

Asunnottomuuden ennaltaehkäisy

- Ennaltaehkäisyn määrittely on vaikeaa sellaisessa toiminnassa/asioissa, jotka läpileikkaavat koko ihmisen elämää.
- Jonkinlainen määrittely on välttämätöntä, jotta toimintaa voidaan rajata ja kohdentaa oikein.
- Asunnottomuustyössä voidaan ennaltaehkäisy jakaa kahteen pääluokkaan:
  1. Rakenteellinen ennaltaehkäisy (vaikuttaminen ja edunvalvonta)
  2. Operatiivinen ennaltaehkäisy (toiminnallisuus ja asiakkaat)

Asunnottomuuden rakenteellinen ennaltaehkäisy

- Rakenteellista ennaltaehkäisyä on kaikki se toiminta, millä pyritään vaikuttamaan toimintaympäristöihin, infrastruktuuriin ja asumisen toiminnan perusedellytysten luomiseen ja ylläpitoon. Strategiat, päätöksenteko, hallinnointi.
- Rakenteellisen ennaltaehkäisyn keinoin voidaan vaikuttaa:
  - operatiivisen ennaltaehkäisyn resursseihin ja muihin toimintaedellytyksiin
  - organisaatioiden väliseen yhteistyöhön
  - asuinalueiden suunnitteluun
  - nuorille tuotettaviin palveluihin ja niiden järjestämiseen
- Nuorten kanssa työskentelevillä tahoilla on merkittävä rooli rakenteellisessa ennaltaehkäisytyössä:
  - alueen ja nuorten tuntemus
  - hyvät yhteydet hallintokuntiin, muihin toimijoihin ja päätöksentekoon

Verkostojen kautta huomiota nuorten asumiseen

- Vaikuta verkostoissa
  - Huomio asumisen ensisijaisuuteen
  - Toimintamallit käyttöön
  - Asumisen tietoutta lasten ja nuorten kanssa toimiville
- Nuorten asumisen asiat rakenteisiin
  - Nuorten ohjaus- ja palveluverkostot
  - Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmat
  - Osallisuus ja nuorten kuuleminen yhdyskuntasuunnittelussa
  - Nuorten ääni kuuluviin päätöksenteossa
  - Asumisen asioista kertominen päätöksentekijöille
  - Nuorisotakuu

Asunnottomuuden operatiivinen ennaltaehkäisy

- Operatiivista asumisen ongelmien ennaltaehkäisyä on käytännön toiminta, jota tehdään niiden toimintojen ja toimijoiden kanssa, jotka konkreettisesti kohtaavat asiakkaita ja heidän asioitaan.
- Operatiivinen ennaltaehkäisy muodostuu palveluista, joita tarjotaan tai tuotetaan asiakkaille. Näiden tavoitteena on onnistunut asuminen.
  - yleisluontoiset neuvonta-, ohjaus- ja tiedotuspalvelut
  - kohdennetut ohjaus- ja tukipalvelut
  - koulutus
- Käytännön toteuttajina esim. koti, koulu, nuorisotyö, sosiaalityö, työpajat, kolmas sektori. Kaikki ne tahot, jotka nuoria kohtaavat.

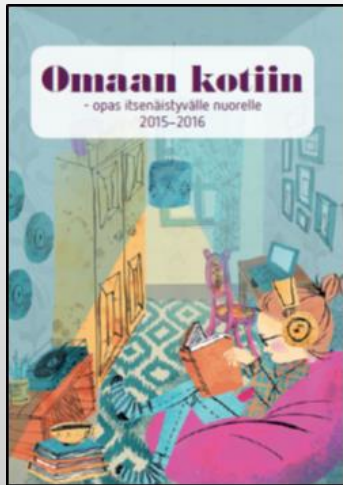
Nuorten asunnottomuuden ennaltaehkäisyhanke 2012-2015

- Rikosseuraamuslaitos yksi hankekumppaneista
- 2013: ”Työrukkaseksi” Nuorten vapautuvien vankien asumisen verkosto 2013-2014
  - Asumisen toimijoiden koonti, Helsinki
  - Anne Viita/ Vuokranantajat ry: Vinkkejä vaikeasti asutettavien asunnon hakuun.
  - Rikosseuraamusalan aakkoset I: Mitä tapahtuu, kun nuori tekee rikoksen?
  - Rikosseuraamusalan aakkoset II: Nuoren polku vankilasta vapauteen
- 2014:
  - Asumiskurssista tarvekartoitus kysely kentälle
  - Asumiskurssin ohjaajan materiaali pilotoitiin WOP:n ja Krisin toimesta
- 2015:
  - Asumiskurssin lopullinen versio valmistui
  - Nuorten vapautuvien vankien verkosto sulautui alueellisiin YRE-verkostoihin
- Hanke mukana YRE- verkostoissa ja puhumassa alan tilaisuuksissa pyydettyäessä
- Materiaaleja levitetty hankekaudella verkostoille

Välineitä käytännön työhön

www.nal.fi > materiaalit

Päivitetty!

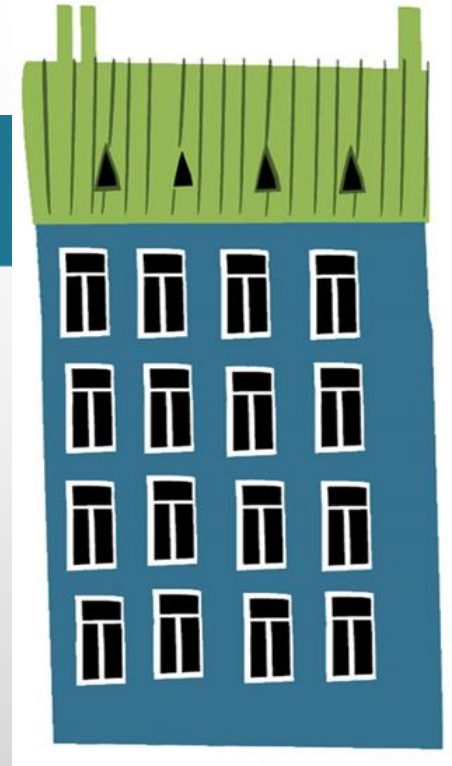

www.nal.fi/asumisen-abc

Asumiskurssi rikostaustaisille nuorille – ohjaajan materiaali

- Asumiskurssi on tarkoitettu toteutettavaksi pääsääntöisesti alle 30-vuotiaille rikostaustaisille nuorille
- Kurssin voi toteuttaa joko ryhmämuotoisesti tai yksilötyönä
- Kahdeksan eri asumiseen ja arkeen liittyvää pääteemaa
- Kahtena päivänä viikossa > kokonaiskesto noin kuukausi
- Kesto kerrallaan teemasta riippuen noin kaksi tuntia.
- Mahdollisuus saada kurssitodistus ja liittää se esim. asuntohakemukseen

- Tavoitteena parantaa nuorten asunnonsaantimahdollisuuksia, vahvistaa nuorten asumisen ja arjenhallinnan tietoja ja taitoja sekä vähentää ja ennaltaehkäistä nuorten asunnottomuutta.
- Ohjaajan materiaali ja sen liitteet sisältävät kaiken oleellisen tiedon kurssin toteuttamiseksi.
- Kehitetty erityisesti rikosseuraamustoimistojen ja vankiloiden käyttöön.

- Kehitetty kentältä nousseen tarpeen pohjalta pääkaupunkiseudulla 2012-2015 toimineessa Vapautuvien nuorten vankien asumisen verkostossa

Olisinpa kotona! –päivä 26.11.2015

- Nuorten asunnottomuuden ennaltaehkäisyhankkeen päätöstilaisuus Helsingissä torstaina 26.11.2015 klo 9–15.30 Hotel Arthurissa, osoitteessa Vuorikatu 19.
- Tarjolla kokemuksia, näkemyksiä ja tutkimustietoa nuorten asumisen kysymyksistä ja esitellään erilaisia materiaaleja ja toimintamalleja nuorten asumisen tukemiseen.
- Puhuvina päinä mm. valokuvaaja Kaisa Rautaheimo, VTT Marja Katisko, Paavo-koordinaattori Katja Karppinen, erityisasiantuntija Peter Fredriksson, ohjelmajohtaja Jari Karppinen ja hankkeen väkeä.
- **Lisätiedot ja ilmoittautuminen 19.11.2015 mennessä:
www.nal.fi -> ajankohtaista -> NAE-hankkeen päätöstilaisuus**